

'We kruipen uit onze schulp'

Geen wilde taferelen tijdens de Ledenvergadering op 9 december 2004. Wel een kritisch-tevreden terugblik en een discussie over de pluriforme toekomst van het NIVRA.

TOM NIEROP

NIVRA-voorzitter Frans van der Wel* opende zijn korte terugblik op het afgelopen jaar met het memoreren van een NRC-kop uit februari 2004: *Accountant terug van weggeweest, met tanden*. Van der Wel constateert "een kentering". Behalve in de toonzetting van de pers komt die vooral tot uiting in de wijze waarop het beroep reageert op kritiek en signalen van maatschappelijk ongenoegen. "Want die waren er ook dit jaar weer voldoende: de nasleep van de Ahold-affaire, de Parmalat-kwestie, de rapportage over HBO-fraude en recentelijk nog de vermeende risico's bij het invoeren van IFRS. Het verschil is echter dat we ons als beroepsgroep niet meer stil houden. We wachten niet meer tot het wel overwaait, maar reageren snel en alert. En we initiëren. Een voorbeeld is de recente ledenenquête."

'Uit schulp'

De beroepsorganisatie herneemt haar maatschappelijke positie. "We kruipen uit onze schulp en dat blijkt verrassend goed te werken", aldus Van der Wel. Als concrete wapenfeiten in 2004 noemde hij onder meer de honorering

van veel NIVRA-bezwaren in het definitieve Wetsontwerp Toezicht Accountantsorganisaties, de actieve rol in het debat rond de naamgeving van kantoren naar aanleiding van 'Parmalat', de richtlijn voor de accountant in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de *audit alerts* over onder meer fraude en rechtmatigheidscontrole. "Maar er is ook veel niet bereikt", vervolgde de voorzitter. "We hebben nog steeds te maken met overspannen verwachtingen van het maatschappelijk verkeer. Verder moeten de kwaliteit en deskundigheid op onderdelen verder worden verbeterd. Hoewel de kwaliteit van de beroepsuitoefening over het algemeen tot

tevredenheid strekt, doen zich ook haarscheurtjes voor. Regeldruk, ontoereikende controlebudgetten en een gebrekkige kennis van ICT leggen druk op de kwaliteit van de controle. Het NIVRA wil de komende jaren de nodige energie steken in een stelselmatige verbetering van de controlepraktijk."

Om voldoende aandacht voor de beleidsprioriteiten te waarborgen is voor 2005 jaar een aantal kernprojecten gedefinieerd (zie kader).

Pluriform

Tijdens het agendapunt 'financiële verantwoording' werd vanuit de zaal opgeroepen tot nog meer transparantie over de financiële ban-

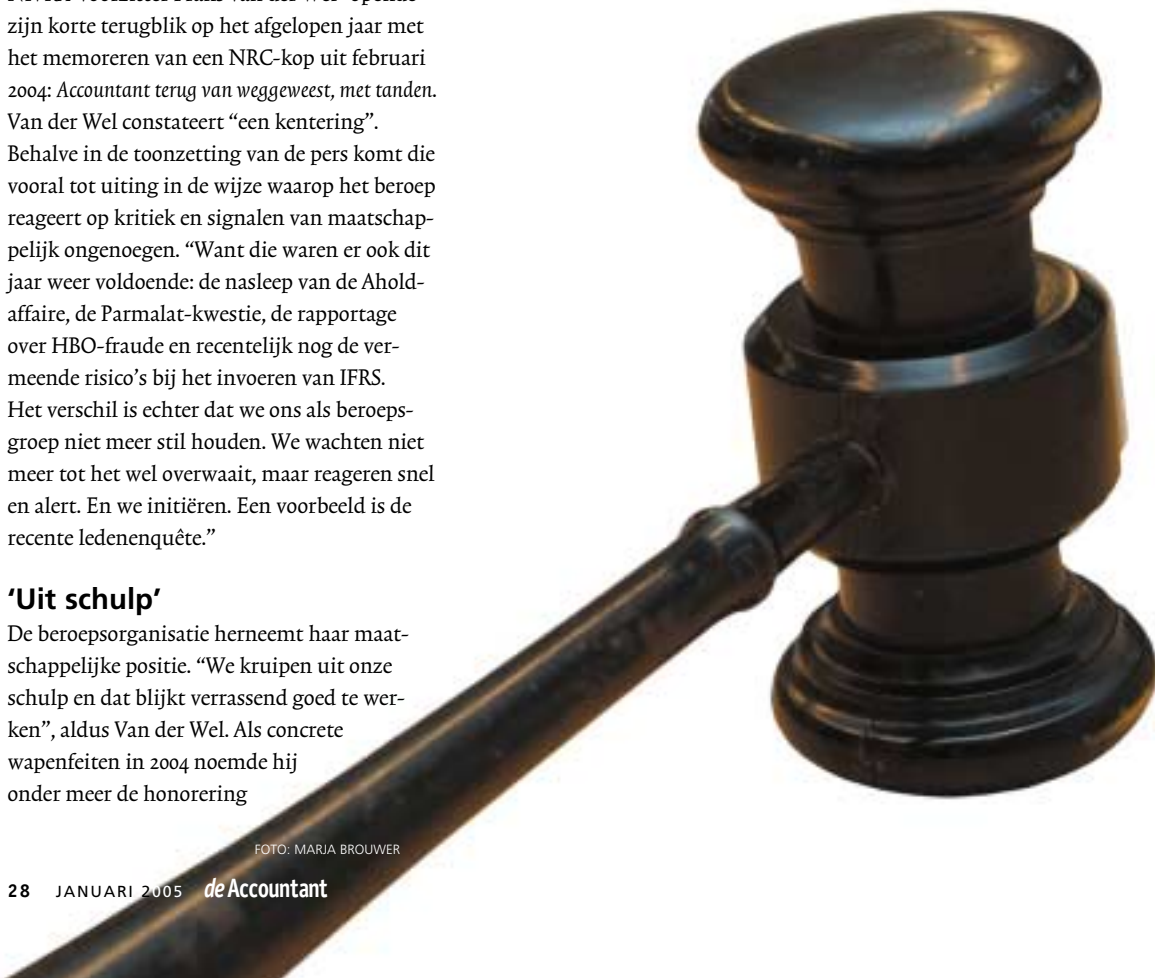

FOTO: MARJA BROUWER

den met “instellingen rond het NIVRA”, zoals NOREA, CI, IIA en VRO. Verder stelde oud-bestuurslid Gert Koolman voor om voortaan de categorie ‘financieel management’ apart te benoemen in het ledenoverzicht. Nu vallen de ‘FINAD-RA’s’ in de restcategorie ‘werkzaam in overige beroepen’. Verantwoordelijk bestuurslid Peter Dickman reageerde instemmend op beide suggesties.

Een en ander vormde alvast een aanloopje naar het agendapunt ‘Uitgangspunten van beleid 2005-2008’. Versterking van het pluriforme karakter van het NIVRA, met de FINAD-leden als getalsmatig de grootste categorie, is een belangrijk onderdeel van de bestuursvoor-nemens.

In de woorden van Van der Wel: “We hanteren toch nog te vaak te eenzijdig het perspectief van de openbaar accountant. Dat willen we veranderen. Een toekomstbestendig NIVRA is een pluriforme beroepsorganisatie.”

Alle schakels

Het bestuur ziet grote voordelen aan versterking van het pluriforme karakter. Enerzijds vanuit de publieke rol van het NIVRA. Van der Wel: “De kwaliteit en efficiëntie van de volledige beheersings- en controleketen is alleen gewaarborgd door alle schakels en alle spelers in de discussies te betrekken. Interne beheersing, IFRS, fraude, onderwijs en opleiding en corporate governance, vereisen alle een brede discussie en toetsing vanuit verschillend perspectief. Op al die punten is een pluriforme inbreng een *must*. Het merendeel van de kernprojecten betreft meer geleidingen, waarvan de inbreng noodzakelijk is.”

Anderzijds moet de pluriformiteit ook tot uiting komen in de dienstverlening aan de leden. “Die moeten zich herkennen in het aanbod van cursussen, seminars en vaktechnische en juridische ondersteuning.”

Om de discussie hierover te concretiseren is een commissie pluriformiteit benoemd, met daarin onder meer de voorzitters van de overlegorganen OVAC, OPAK, INTAC, FINAD en het MKB-platform. Deze commissie, voorgezeten door Arie den Butter, komt eind maart 2004 met concrete voorstellen.

‘Niet homogeen’

Van der Wel: “Daarbij zullen we ook de leden raadplegen. We zullen u opzoeken, maar u zult uw commentaar ook kenbaar kunnen maken via een digitaal discussieplatform. De uiteindelijke voorstellen worden in juni 2005 aan de Algemene Ledenvergadering voorgelegd.

Kernprojecten 2005

- Rechtmatigheid
- Fraude
- Verslaggeving
- Governance
- Toezicht financiële sector
- Verbeteren profiel accountant in MKB
- Kwaliteit van de controle
- Vernieuwen beroeps- en opleidingsprofiel

Nieuwe bestuursleden

De Ledenvergadering ging akkoord met de benoeming van drie nieuwe bestuursleden: **John Boers** (ING) neemt de plaats over van Patty Kalmeijer. **Hendrik Kroeze** (BDO) is opvolger van Jan Toet. En **Jan Stael** (PwC) vervangt Jelte Waardenburg. Verder werd zittend bestuurslid **Willem van Wijngaarden** benoemd tot plaatsvervangend voorzitter.

V.l.n.r. John Boers, Hendrik Kroeze en Jan Stael.

Frans van der Wel: ‘Een toekomstbestendig NIVRA is een pluriforme beroepsorganisatie.’

Gert Koolman: ‘Waarom kan de kamerstructuur nu niet weer actueel zijn?’

Hans Blokdijk: ‘Het beroep is helemaal niet homogeen.’

Maar ik nodig u uit om ook hier al uw mening te geven.”

Dat gebeurde. Hoogleraar Hans Blokdijk krijgt geen warme gevoelens bij de pluriforme perspectieven. “Het beroep is helemaal niet homogeen”, stelde hij in een uitvoerig betoog (zie rubriek *Opinie*). “De accountants, samenstellers van financiële verantwoordingen, werken primair voor hun opdrachtgevers. De auditors werken primair voor de gebruikers van die financiële informatie. Twee groepen met mogelijk tegenstrijdige belangen.”

Vandaar zijn pleidooi tegen een pluriforme opzet en voor een aparte beroepsorganisatie van uitsluitend auditors. “Een voorlopige oplossing zou zijn de verdeling van het NIVRA in gescheiden kamers, zoals voorgesteld in een eerder beleidsplan.”

‘Kamerstructuur’

Gert Koolman - zelf bestuurslid toen de kamerstructuur werd voorgesteld - sloot hierbij aan. “Het primaat van het NIVRA ligt bij de kwaliteit van het controlerend beroep. Dan is de vraag: moet je de andere beroepen afsplitsen of onderbrengen in hetzelfde gebouw. Destijds is gezegd: vooralsnog in één gebouw, in eigen kamers, met gesloten deuren. Wat ons betreft kon dat misschien zelfs privaatrechtelijk, op de openbare functie na. Ik heb voor overlegorgaan FINAD wel de term ‘kamer en suite’ gebruikt. Daarvan konden de deuren wel open: naar de Vereniging van Registercontrollers, wel te verstaan. Niet naar de controlerend accountant, die moest misschien zelfs in een afgesloten bunker binnen dat gebouw wonen. Later is de kamerstructuur van de agenda geraakt omdat een discussie over privaatrechtelijke status absoluut niet paste bij de toenmalige pogingen om de verhouding tussen NIVRA en NOvAA te verbeteren. Maar ik weet niet waarom die kamerstructuur nu niet weer actueel kan zijn.”

Verdere discussie

Van der Wel onderschreef volmondig dat het beroep niet homogeen is. “We zullen dit soort belangrijke gedachten de komende maanden dan ook zeker meenemen. Maar er zijn voor de diverse groepen wel gemeenschappelijke thema’s. Dat maakt het zo interessant om elkaar op te zoeken. Ik roep iedereen op om zijn bijdrage te leveren aan deze discussie.”

* Zie voor de volledige bijdragen van Frans van der Wel: <http://nivra2004.nivra.loc/Actualiteiten/Accountantsdagen/Accountantsdag—2004.home.asp>. Zie ook *Nieuws en Opinie*. ■